

HØRINGSSVAR

PAKKE 3

SVAR NR. 31-40

Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk (Opfølgning på energiaftalen af 22. marts 2012).

Odense, den 26. april 2012

Energistyrelsen

Att: Birgit Gilland

Naturgas Fyns hørings svar til lovforslaget – Lov om ændring af lov om vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk

Naturgas Fyn takker for muligheden for at afgive hørings svar til lovforslaget (Lov om ændring af lov om vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk). Lovforslaget er omfattende. Naturgas Fyn har derfor valgt at koncentrere vore kommentarer om to principielle punkter, hvor vi finder det afgørende vigtigt at opnå ændringer. Der kan grundet den stramme tidsfrist være andre detaljer i lovforslaget, som vi må komme tilbage under udvalgsbehandlingen.

Naturgas Fyns generelle synspunkt er, at lovforslaget er vigtigt for at sikre en grøn omstilling af naturgassektoren. Vi vil gøre hvad vi kan for at understøtte denne udvikling og vi støtter lovforslaget.

Skelnen mellem forskellige former for VE- gas.

Flere steder i lovforslaget omtales en skelnen mellem biogas og forgasningsgas. Vi vil gerne fremhæve, at denne skelnen er uholdbar og vil lede til mange tvivlsspørgsmål. Som vi har forstået det energipolitiske forlig af 22. marts 2012 var det hensigten, at de forhøjede subsidier til biogas skulle omfatte alle VE-gasser, eller i hvert fald alle gasser af biologisk oprindelse.

Denne skelnen findes dels i § 1, nr. 2 i § 43. c., d. og e. hvor de omtalte tilskud kun gives til biogas – men ikke til forgasningsgas.

Mest afgørende er det imidlertid at samme skelnen slår igennem i § 3, nr. 9, § 35 c, hvor de forhøjede pristillæg ved opgradering af gas der leveres til naturgasnettet kun modtages såfremt der er tale om biogas og ikke hvis der er tale om forgasningsgasser.

Dette står i modstrid med § 1, nr. 2, § 43 a. Hvor både biogas og forgasningsgas modtager de tilsvarende tilskud hvis gassen anvendes til kraftvarmeproduktion.

Herved opnås ikke den ønskede ligestilling mellem anvendelsen af grønne gasser i naturgasnettet og til kraftvarmeproduktion, og Naturgas Fyn ønsker at påpege, at denne forskelsbehandling vil kunne give anledning til en klar uhensigtsmæssig forvridding af valget af produktionsteknologier. Ideelt set bør tilskuddene være ens for alle VE-gasser fremstillet uden brug af fossile brændsler. Vi anbefaler som minimum, at der gives samme tilskud til forgasningsgas fremstillet af biomasse og biogas uanset om gassen anvendes til kraftvarmeproduktion eller til injektion i naturgasnettet.

Tilslutningsbestemmelserne (§3, nr. 9, § 35c)

Det er Naturgas Fyns opfattelse, at naturgasdistributionselskaberne positivt og beredvilligt skal sikre biogasproduktionsanlæg en klar retsstilling ved tilslutning til naturgasnettet. Det følger af, at distributionselskaberne er serviceselskaber, der skal sikre brugerne af nettet en smidig og effektiv betjening.

Den foreslåede bestemmelse i § 35a, stk. 2 giver anledning til megen uklarhed. Et biogasanlæg vil ikke umiddelbart kunne vurdere økonomien i tilslutningen til naturgasnettet på det grundlag som loven giver. Dette er utilfredsstillende.

I stedet forslår Naturgas Fyn, at betalingen for tilslutningen af opgraderingsanlægget skal beregnes som de direkte omkostninger der er forbundet med tilslutningen på det nærmeste punkt på naturgasnettet og de direkte driftsomkostninger der er forbundet med måling mv. i tilslutningspunktet. Det vil være et krav for tilslutningen, at gaskvaliteten er i overensstemmelse med gasreglementet og at trykket er således, at injicering i naturgasnettet er mulig.

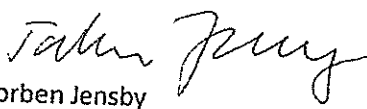
Såfremt tilslutningen af opgraderingsanlægget giver anledning til afledte omkostninger som følge af behov for netforstærkninger eller tilpasning af gaskvaliteten bør omkostninger hertil afholdes af netselskabet og bæres af kollektivet. Hvis der opstår situationer, hvor distributionselskabet ønsker tilslutningspunktet flyttet, skal distributionselskabet kunne gøre dette, men må selv afholde den meromkostning, der er forbundet hermed.

Vi mener ikke at netselskabet med nogen form for saglighed bør kunne kræve, at opgraderingsanlægget tilpasser gaskvaliteten ud over det, som i gasreglementet er anerkendt som den gaskvalitet, der kan distribueres i Danmark. Det følger heraf, at Naturgas Fyn mener, at hjemlen i den foreslåede § 35 b bør ændres, således at man ikke kan stille krav om en given brændværdi, der er mere vidtgående end de krav, der allerede følger af gasreglementet.

Hvis der er spørgsmål til vores høringssvar er vi til rådighed.

Med venlig hilsen

Naturgas Fyn

Torben Jensby

Chef for Regulering og Finansiering

NOAH¹ Energi og Klima's kommentar til forslag til ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk

(Opfølgning på energiaftalen af 22. marts 2012)

Lavere afregning for landvindmøller

Det virker modsætningsfuldt, at man vil sikre den ønskede nettoudbygning på 500 MW ved at forringe afregningen til nye landbaserede vindmøller. Fra 2014 foreslås pristillægget på 25 øre pr. kWh fastsat, så det sammen med markedsprisen ikke overstiger 58 øre pr. kWh. Da det samfundsøkonomisk er en stor fordel, hvis vindkapaciteten kan indpasses på land eller kystnært frem for på havet, forekommer ændringen uhensigtsmæssig.

Den del af ændringerne der handler om beregningsmetoden for pristillægget, og hvor det overstrøgne areal inddrages, virker fornuftig. Det bør dog ikke føre til en generel forringelse af de landbaserede vindmøllers økonomi. Vi opfordrer derfor til at se på, om ændringen bør føre til en opjustering af pristillægget.

Øget støtte til biogas

Med forslaget øges støtten til biogas markant og differentieres efter anvendelsesformål og tid (kraftvarme, opgradering til injektion i naturgasnet, transport og procesformål m.m.). NOAH Energi og Klima finder det stærkt kritisabelt, at der i differentieringen ikke samtidig tages hensyn til hvorfra biomassen som biogassen produceres på stammer, og om den er af bæredygtig oprindelse.

NOAH Energi og Klima mener, at det vil være mest miljøvenligt at prioritere biogas fremstillet på den frasorterede organiske fraktion i industri- og husholdningsaffald, fordi dette vil reducere affaldsmængderne til forbrænding, og dermed spille sammen med andre målsætninger i miljøpolitikken i Danmark og EU. Den frasorterede fraktion i industri- og husholdningsaffaldet giver et substrat af høj kvalitet til biogasprocessen, og mineraler og især fosfor bevares i den afgassede fraktion. Restproduktet kan derfor med fordel anvendes som gødning i landbruget.

Svinegylle er derimod et dårligt substrat for biogasprocessen pga. næringsstofsammensætningen og fordi gyllen for størstedelen består af vand. Med de foreslåede støtteregler vil der skabes øget incitament til at producere biogas på gyllen fra Danmarks millioner af industrisvin. Biogas fra svinegylle vil aldrig blive bæredygtig, fordi biomassen i gyllen for en stor dels vedkommende stammer fra importeret GMO-foder som svinene opfostres med på dyreetisk uanstændig vis.

¹ Friends of the Earth (FoE) er verdens største sammenslutning af miljøorganisationer med 77 medlemslande. Kun én organisation fra hvert land kan være medlem. I Danmark er det Miljøbevægelsen NOAH.

Svineproduktionen bør derfor af hensyn til global bæredygtighed og dansk miljø erstattes af en begrænset økologisk svineproduktion, der ikke producerer gylle. Det er derfor hverken miljømæssigt forsvarligt eller økonomisk klogt, at binde yderligere investeringer i form af biogasanlæg til den konventionelle ubæredygtige svineproduktion. Tilskud til biogas bør differentieres efter biomassens oprindelse og bæredygtighed, således at der ikke ydes tilskud til biogas fremstillet af gylle fra den industrielle svineproduktion.

Tilskudsmidlerne til biogas fra den industrielle svineproduktion er planlagt at komme fra gasforbrugerne via en PSO-ordning for gasforbrug. Denne gruppe af borgere skal med andre ord til at betale for en udvikling med flere industrisvin, mere gylle og yderligere investeringer i det ikke-bæredygtige landbrug. Vi mener, det vil give langt bedre mening, hvis disse kunder finansierede øget energieffektivisering, mere solvarme, geotermi og varmelagring i varmforsyningen til glæde for dem selv, frem for at skulle yde støtte til landets svinebaroner.

Forslaget kan desuden medføre en række utilsigtede effekter. For at forbedre gyllens egenskaber som substrat for biogasfremstilling, vil mange landmænd begynde at dyrke f.eks. majs og andre fødevarer som tilsætning til gyllen. Import af affald fra andre EU-lande mhp. udnyttelse af den organiske fraktion sammen med gylle, er en anden mulig konsekvens, der vil skabe nye problemer.

Omfanget af støtte til nye VE-teknologier til elproduktion

Den foreslåede støtte på 25 mio. kr. årligt i fire år til nye elproducerende teknologier forekommer beskeden i betragtning af de meget store potentialer og behov for støtte, der findes på området. Alene udviklingen af bølgekraft vil kræve store beløb. Det samme vil solcellers teknologiske udvikling samt forskning i solcellers integration i bygningsmassen.

27. april 2012

Kim Ejlertsen
NOAH Energi og Klima

27.4.2012

Miljøbevægelsen NOAH
 Friends of the Earth Denmark
 Nørrebrogade 39, 1
 DK-2200 København N
 Tlf. 35 36 12 12
noah@noah.dk
www.noah.dk

NOAH's Landbrugs- og Fødevarergruppes kommentarer til:

Høring over udkast til forslag til ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk (opfølgning på energiaftalen af 22. marts 2012)

Indledning

NOAH's Landbrugs- og Fødevarergruppe har tidligere indgivet kommentarer til såvel den tidligere regerings som klimakommissionens energiplaner, ligesom vi i januar i år sendte [kommentarer](#) til "Vores Energi" for så vidt angik planerne om anvendelse af biomasse i kraft-varmesektoren. Hver gang har vi kritiseret, at man lægger mere vægt på at skaffe energi fra ikke-fossile energikilder end på at nedbringe emissionerne. Og vores svar har handlet om, at planerne satser på anvendelse af bioenergi i alt for stor udstrækning – og at dette hverken er klimamæssigt eller miljømæssigt forsvarligt, idet der ikke er dækning for den påståede CO₂-neutralitet / gevinst for klimaet, og der tilmed er store problemer for bl.a. biodiversitet og fødevarerikkerhed forbundet med overdreven brug af biomasse.

Dertil kommer, at anvendelse af biomasse til energiformål i den målestok, som de forskellige energiplaner har planlagt, forudsætter en stadig stigende import af råstofferne, idet Danmark slet ikke kan være selvforsynende. Dermed vil vi lægge beslag på andre folkeslags energiresurser, skønt intet land på kloden har overskud af biomasse, når de også selv skal udfase brugen af fossile brændstoffer.

Det skal derfor ikke være nogen hemmelighed, at NOAH's Landbrugs- og Fødevarergruppe var skuffede over energiaftalen af 22. marts. Vi mener, at forligspartierne bag aftalen fører den danske befolkning bag lyset, når aftalen kaldes 'ambitiøs' – og når der angives klimagevinster, som ikke er reelle, fordi de bygger på antagelsen om en CO₂-neutralitet, der beviseligt ikke har hold i virkeligheden. Man bilder befolkningen ind, at der ikke er behov for ændringer i vores energiforbrugende livsstil – det hele kan klares ved hjælp af energieffektiviseringer og omlægning til vedvarende energi, hvoraf størstedelen skal komme fra jordens biomasse.

Danskerne er ifølge en [Eurobarometer undersøgelse](#) offentliggjort oktober 2011 meget optaget af klimaspørgsmålet. 67 % af danskerne mener ifølge denne undersøgelse, at klimaproblemet er det alvorligste samfundsproblem af alle (og altså alvorligere end den økonomiske krise). Ikke desto mindre viger folketingets politikere uden om den nødvendige samfundsdebat om behovet for ændrede livsstilmønstre. Man kan frygte, at befolkningens støtte til klimasagen sættes over styr, når det viser sig, at den omstilling, der er sat i gang ikke giver reelle reduktioner i emissioner af klimagasser.

Biogas som vedvarende energikilde – manglende helhedstænkning

Det er problematisk, at forligspartierne bag Danmarks energiplan ikke sikrer sig en overordnet helhedsplan, hvad angår brugen af biomasse til energi. Det er det nærværende høringsudkast et tydeligt eksempel på, når vi ser på støtten til biogas.

Man vil øge såvel anlægsstøtten til biogasanlæg som den økonomiske støtte til selve produktionen af biogas, samt til opgradering af biogas, så det kan blandes med naturgas.

Denne støtte spredes ud over en række forskellige formål, bl.a.:

- Biogas i naturgassystemet
- Biogase som bygas
- Biogas til transport
- Biogas til el
- Biogas til procesformål i virksomheder

Støtten gives som spredet, uden at man forsøger at finde ud af, hvor der er mest brug for at anvende biogas i et samfund, der faser de fossile brændstoffer ud. Der mangler altså helhedstænkning i forhold til anvendelsen af biogas.

Men dertil kommer, at der mangler helhedstænkning på et mere overordnet plan i forhold til, hvad vi skal bruge vores landbrugsjord til.

Herhjemme optager den danske husdyrproduktion mere end 4/5 af landbrugsarealet, mens den danske import af soja til foder beslaglægger et areal, der svarer til ca. 1/3 af det danske landbrugsareal – hvoraf hovedparten (ca. 70 %) er gensplejset soja fra Argentina*).

En øget støtte til biogasanlæg baseret på gylle fra blandt andet 25 millioner industrielt producerede svin vil cementere den industrielle animalske produktion med alle dens negative konsekvenser i årtier fremover uden at levere en langsigtet løsning på landbrugets klimabelastning.

Det vil også cementere den nuværende arealanvendelse, hvor størstedelen af landbrugsjorden bruges til foder. Men det kolliderer jo med bl.a. ønskerne om at producere mere biomasse til kraftvarmesektoren i form af energitræ. Ligesom det kolliderer med ønskerne om at producere flere materialer, som f.eks. plastmaterialer indenfor den såkaldte bioøkonomi, som den danske regering også er fortalere for.

Hvis man ikke lægger en plan for at reducere den animalske produktion sideløbende med energiplanen (men tværtimod fastlåser det høje niveau via støtte til biogas), vil resultatet blive et øget behov for at importere foder fra andre lande, hvilket vil forringe klimaregnskabet på grund af indirekte ændringer i arealanvendelsen.

Den type overvejelser er øjensynligt overhovedet ikke i spil i den plan, der nu er ved at blive implementeret i småbidder. Hvor er helhedstænkningen?

NOAH's anbefalinger:

Landbruget er nødt til at nedbringe sin klimabelastning. Men det bør ikke ske ved at investere i biogasanlæg, der kommer til at fungere som løftestang for en yderligere udbygning af en i forvejen overproportioneret husdyrproduktion. Det vil skade miljøet både herhjemme og i Sydamerika (og det vil for øvrigt ingenlunde være med til at begrænse sult og fejlernæring på kloden).

NOAH er ikke imod brugen af biogas i energiforsyningen. Men den skal ske i sammenhæng med en kraftig begrænsning af den uforvarselige overproduktion af husdyr, og en omlægning af det industrialiserede landbrug til økologiske produktionsformer. I den sammenhæng kan der evt. produceres biogas på den grødgødning, det økologiske jordbrug er afhængig af at dyrke.

Også i affaldssektoren er der muligheder for bioforgasning af den organiske fraktion, hvis affaldet sorteres i stedet for at blive brændt af.

Den biogas, der så er til rådighed bør anvendes dér, hvor der er mest behov for at netop biogas erstatter et fossilt brændstof.

I forhold til det forelæggende høringsforslag, foreslår vi derfor, at man begrænser muligheden for at opnå økonomisk støtte til biogas til at gælde dét eller de områder, hvor biogassen vil gøre mest gavn.

Støtten bør kun gives, hvis der sideløbende er en plan for den samlede arealanvendelse (herunder omlægning til økologiske produktionsformer samt arealbehov til andre former for bioenergi og biomaterialer), hvortil antallet af biogasanlæg og mængden af biogas tilpasses.

Der gives i dag uforholdsmæssig meget støtte til udvikling af forskellige former for bioenergi, og vi ønsker derfor en præcisering af, at når det handler om støtte til *andre VE-anlæg* (nr. 11 i høringsskrivelsen vedr. § 49, stk 2) udelukkende er tale om *andre* vedvarende energikilder *end* energi fremstillet af biomasse.

Venlig hilsen,
På vegne af NOAH's Landbrugs- og fødevarergruppe,
Bente Hessellund Andersen

*)

Det danske landbrugsareal: ca. 27.000 km²

Areal brugt til husdyr:

-Til husdyrfoder i Danmark: ca. 22.000 km²

-Til proteinholdigt husdyrfoder i Sydamerika*): ca. 9.000 km²

*) *Oveni skal lægges, at ca. 25 % af det importerede proteinfoder kommer fra andre kilder: primært oliepalme og solsikker*

(Fra: [Sådan ligger landet](#))

Lyngby d. 27.04.12

Hørings svar fra REO vedrørende: Aftale af 22. marts 2012 om dansk energipolitik 2012-2020

REO takker for muligheden for at kommentere de fremsatte forslag.

REO har læst de fremsendte dokumenter og fremstiller nedenfor sine kommentarer til udkast til forslag til ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk (Opfølgning på energiaftalen af 22. marts 2012).

Overordnede bemærkninger

Efter gennemgang af dokumenterne ønsker REO at pege på fire graverende punkter:

1. De besluttede tiltags virkninger skal først analyseres efterfølgende
2. Manglende datagrundlag
3. Manglende modelberegninger
4. Aftalen er ikke gennemførlig i praksis

Ad 1: De besluttede tiltags virkninger skal først analyseres efterfølgende

Det indgår i aftalen, at konsekvenserne af en række tiltag skal analyseres. Men de pågældende tiltag er allerede vedtaget, hvis aftalen gennemføres. Herunder to eksempler herpå:

Eksempel 1.1

På side 3 står:

"Der gennemføres ændring af varmforsyningsloven med henblik på at fremme omlægning til biomasse på de centrale kraftvarmeværker."

Men på side 4 kan man læse:

"Der udarbejdes en analyse af anvendelsen af bioenergi i Danmark."

Man gennemfører altså noget, som man først efterfølgende skal til at analysere.

I forhold til det ovenfor nævnte eksempel kan det påpeges, at ugebladet Ingeniøren den 20. april 2012 fortæller om en udbredt skepsis fra fagfolk overfor den anvendelse af majs i biogas, som aftalen åbner mulighed for.

Eksempel 1.2

På side 5 står:

*“Realisering af målet om udfasning af fossile brændsler **forudsætter** fortsat udbygning af elsystemet, og at denne udbygning sker intelligent.”* (REO's fremhævning)

Og lidt senere på samme side:

“Der udarbejdes en analyse af mulighederne for at fastholde elnettets høje funktionalitet i en situation med stadigt stigende vindkraft med særlig vægt på perioden efter 2020. Analysen og det efterfølgende arbejde støttes med 2 mio. kr. Analysen færdiggøres i 2013.”

Man har besluttet en udfasning af fossile brændsler, som skal erstattes af stærkt varierende energikilder. Forudsætningen (aftalens eget ord) for at dette kan lade sig gøre er et nyt elsystem, som man først efter, at beslutningen er truffet, skal til at analysere.

Dette er problematisk og risikabelt. De seneste års erfaringer fra Tyskland bør indgå i en sådan analyse. På www.pfbach.dk kan man finde følgende:

- Tilgængelige data fra de tyske netoperatører viser, at anstrengte tilstande med nedregulering af vindkraft er ret hyppige. Risikoen for systemsammenbrud tages alvorligt i Tyskland.
En rapport fra 2011 udreder mulige konsekvenser og anbefaler en øget indsats til bedre sikring af vitale infrastrukturer under strømafbrydelser.

Det intelligente elnet har desuden allerede været behandlet i en rapport fra Skatteministeriet (Det Energipolitiske Udvalg 2009-10 EPU alm. del Bilag 329 Offentligt), på basis af en rapport fra Ea Energianalyse a/s. Det hedder heri:

"Forbruget af el reagerer på ændrede priser, men normalt er prisfølsomheden lav, særligt på kort sigt. Der er dog visse typer forbrug (særligt varme, pumpning, køling og eventuelt vask), der eventuelt kan forskydes i kortere perioder. Kommer der elbiler vil dette forbrug også kunne forskydes. Potentialet, der med rimelighed kan forventes at kunne flyttes, svarer optimistisk til op mod 300 MW samlet set, for erhverv og husholdninger i forholdsvis få timer. Det kan øges ved større udbredelse af elvarme og elbiler."

I hovedkonklusionen hedder det:

"I øvrigt viser redegørelsen, at effekten for vindmøllerne ved at flytte forbrug er meget lille."

Hvis det intelligente elnet, der hverken er udviklet eller afprøvet og som en allerede eksisterende rapport viser vil have lille effekt, er selve *forudsætningen* for frigørelsen fra fossile brændstoffer, må man konkludere at det er et meget svagt grundlag at lade aftalen hvile på.

Ad 2: Manglende datagrundlag

Aftalen baseres på et løst eller manglende datagrundlag, hvilket belyses med nedenstående eksempel:

Eksempel 2

Aftalens hovedpunkt er en meget kraftig udbygning med vindkraft, både som havmøller, som vindmøller på land og den nye mellemting: kystnære havmøller. Med denne udbygning hedder det:

"(...) forventes elproduktionen fra vindmøller i 2020 at være mere end dobbelt så stor som i 2010 og i et vindmæssigt normalår at udgøre knap 50 pct. af elforbruget."

Hverken aftalen eller dens bilag indeholder noget kvantitativt om vindkraftens grundlæggende egenskab: at den varierer stærkt.

Nedenstående eksempel fokuserer på november måned 2011, som var temmelig blæsende, dog med store udsving. Vindkraftproduktionen i den pågældende måned havde følgende karakteristika:

- For måneden som helhed svarede den til 25% af elforbruget.
- Maksimalt svarede den til 126% af forbruget.
- Minimalt dækkede den 0,15% af forbruget, altså i det væsentlige nul.
- I en periode på 10 døgn dækkede den i gennemsnit 10% af forbruget.

I en energipolitisk aftale er det væsentligt, at denne side af sagen belyses. Det er ikke tilstrækkeligt at se på antal kWh pr. år eller pr. måned, også selvom man enkelte steder i aftalen giver udtryk for, at man er klar over, at vinden ikke blæser hele tiden.

Det er ikke belyst i aftalen, hvordan man vil opretholde elforsyningens balance mellem produktion og forbrug i situationer, hvor vindkraften producerer mindre end 10 MW (i praksis nul), som skal indgå i dækningen af et ukendt forbrug i 2020 på omkring 3000 MW. Det er heller ikke belyst, hvad man vil gøre i en periode på 10 døgn med svag vind. I sådanne tilfælde vil et intelligent elnet ikke kunne udjævne svingningerne i produktionen.

De økonomiske konsekvenser af store udsving, hvor Danmark kan blive tvunget til at købe strøm dyrt, når det ikke blæser og i praksis betale for at komme af med strøm ved overproduktion, er heller ikke belyst.

Ad 3: Manglende modelberegninger

I forbindelse med udarbejdelse af aftalen har man undladt at anvende et anerkendt eksisterende analyseværktøj for fremtidige scenarier. Dette værktøj kunne med fordel have været benyttet allerede før aftaleteksten blev fastlagt. Dette belyses med et eksempel:

Eksempel 3

I aftalens oversigt over analyser og udredninger side 9-11 kan man på side 10 læse:

"Udarbejdelse af en generel ligevægtsmodel til modellering af energisystem og samfundsøkonomi til identificering af effektive politiktiltag og fremtidige reguleringstiltag."

Denne plan må give anledning til undren. Ikke fordi det er en dårlig idé, men fordi Energistyrelsen allerede råder over et udmærket program, RAMSES, til modellering af energi og økonomi.

I værket Danmarks Energifremskrivning 2010 omtales modellen RAMSES på side 17. Som eksempel på, hvad der kan ses ved anvendelse af RAMSES skal her nævnes omtalen af en graf over elprisens udvikling, hvor det blandt andet hedder:

"Elprisen stiger med omkring 50 pct. fra 2010 til 2025. Stigningen i kvoteprisen fra 100 til 250 kr./ton CO₂ forklarer en stor del af stigningen i elprisen. Hertil kommer effekten af skrotninger og dermed reduceret reserveeffekt fra omkring 2015. Faldet i 2013 skyldes idriftsættelsen af den 5. finske kernereaktor."

Udover det ovennævnte eksempel er det fremlagt, at aftalen vil komme til at koste 3,5 milliarder, hvilket vil blive til 1.300 kr. pr. husstand om otte år. REO's beregninger viser, at merudgiften er mindst 3 gange højere¹.

Generelt er det ingenlunde givet, at de forudsætninger, som aftalen hviler på, vil blive realiseret i virkeligheden. Se f.eks. følgende hyperlink om oliesituationen, som ifølge det engelsksprogede organ European Energy Review ikke står for at skulle præges af knaphed foreløbig:

<http://tinyurl.com/bvvnykh>

Ad 4: Aftalen er ikke gennemførlig i praksis

Ingeniørforeningen i Danmark, IDA, har spurgt 417 medlemmer af IDA Energi og IDA Miljø om deres opfattelse af energiforliget. Der er altså tale om en gruppe af højt kvalificerede eksperter, der arbejder indenfor relevante områder. Svarene på to spørgsmål er særligt interessante:

- Det ene spørgsmål er: "Hvordan vil du alt i alt vurdere energiaftalen?"
 - 72 % svarer: "Meget positivt eller positivt".

¹ Se bilag 1.

- Det andet spørgsmål er: "Vurderer du, at man med indholdet af energiforliget kan nå et mål om, at Danmark kan være uafhængig af fossile brændsler i 2050?"
 - 5 % svarer: "Det mener jeg helt sikkert".
 - 43 % svarer: "Det tror jeg, men jeg er ikke helt sikker".
 - 37 % tvivler meget.
 - 10 % er ret sikre på, at det ikke kan lade sig gøre.

Dette viser, at blandt en gruppe eksperter er 95 % usikre på om aftalen er realistisk gennemførlig, og heraf er der 47 % der tvivler meget eller er sikre på at den ikke er realistisk gennemførlig.

Hertil skal lægges, at spørgsmålene er stillet til en meget snævert udvalgt gruppe af ingeniører, hvoraf mange må formodes af leve af politikernes bevillinger. Hvis kun 5 % af denne gruppe er helt sikre på, at aftalen kan gennemføres i praksis og vil føre frem til det opstillede mål, så er det rimeligt at konkludere, at der kan stilles store spørgsmålstejn ved, om tiltagene overhovedet kan realiseres, og man dermed vil få de beskrevne effekter og nå de opstillede mål.

Aftalens forudsætninger

De fremsatte forslag bygger på følgende grundantagelser:

- Danmark skal reducere sit CO₂ udslip
- Danmark skal frigøre sig af fossile brændstoffer
- Energiforbrug og energispild skal minimeres i alle sektorer
- Danmark skal udbygge sin vindkraft
- Anvendelsen af biogas og biomasse skal styrkes
- Et smart elnet er forudsætningen for udfasningen af fossile brændstoffer
- Aftalen kan *"implementeres omkostningseffektivt og med hensyn til forbrugerne og virksomhedernes konkurrenceevne"*

Principielt er REO enig i, at energiforbrug og energispild skal minimeres, såfremt det sker på en samfundsøkonomisk forsvarlig måde.

Som ovenfor beskrevet er en af de helt grundlæggende forudsætninger for Energiaftalen og dermed for de fremsatte lovforslag, at Danmark skal reducere sit CO₂ udslip for at bidrage til

løsningen af den globale klimaudfordring. Man kan her spørge, om et dansk engagement og investering i optimal anvendelse af fossile brændstoffer i andre lande ikke vil kunne afstedkomme en væsentligt større reduktion af det globale udslip, da Danmarks udledning kun er på 0,2% af verdens samlede udledning af drivhusgasser.

Men når nu man ønsker at reducere Danmarks CO₂ udslip, ønsker en grøn og bæredygtig energiforsyning, ønsker at frigøre sig fra fossile brændstoffer og lægger vægt på, at dette skal kunne *"implementeres omkostningseffektivt og med hensyn til forbrugerne og virksomhedernes konkurrenceevne"*, er det problematisk, at en af de energikilder, der kan bidrage til at opnå alle disse mål på én gang, slet ikke er taget i betragtning. Her tænkes på kernekraften.

Dette bygger på en antagelse, der er så grundlæggende, at den slet ikke er nævnt, nemlig at atomenergien *a priori* er valgt fra på baggrund af en 27 år gammel folketingsbeslutning.

I aftalen hedder det: *"For at sikre et tilstrækkeligt vidensgrundlag, der understøtter de mest økonomiske og effektive løsninger, aftalens initiativer og beslutninger om nye initiativer for næste fase i omstillingen, vil der i perioden 2012-2015 være behov for at igangsætte en række analyser og udredninger, hvortil der afsættes midler."*

REO mener ikke, man kan tale om et 'tilstrækkeligt vidensgrundlag', hvis ikke *alle* mulige energiformer og løsninger er blevet belyst.

Derfor vil REO opfordre til, at det fremtidige 'vidensgrundlag' kommer til at indeholde beregninger af, hvad opførelsen af et enkelt kernekraftværk i Danmark ville indebære med hensyn til økonomi, miljø, klima og forsyningsikkerhed. Alternativt kunne RAMSES, eller et andet værktøj, beregne de tilsvarende konsekvenser for det tilfælde, at Danmark købte sig ind i et udenlandsk kernekraftværk, som alligevel vil blive opført, hvilket nu er en mulighed.

Sådanne beregninger vil også kunne vise konsekvenserne, både for økonomien, miljøet og ikke mindst konkurrenceevnen, af *ikke* at inkludere kernekraft som en del af Danmarks energiforsyning. Og derved kunne det blive belyst, om aftalen faktisk kan *"implementeres omkostningseffektivt og med hensyn til forbrugerne og virksomhedernes konkurrenceevne."*

Med disse resultater vil politikere og befolkning så, på et kvalificeret grundlag, kunne afveje konsekvenserne imod de ulemper, som man mener, kernekraft har.

Sammenfatning

Ovenfor har REO peget på følgende:

- Man gennemfører flere tiltag, som man først efterfølgende skal til at analysere.
 - Der er skepsis fra fagfolk i forhold til biomasse, og det intelligente elnet, der er en forudsætning for uafhængighed af fossile brændstoffer, er et meget svagt grundlag at lade aftalen hvile på.
- Aftalen baseres på et løst eller manglende datagrundlag.
 - Som et eksempel er der ikke præsenteret et datamateriale der viser faktiske udsving i elproduktionen fra vindmøller. Og derfor er hverken de forsyningsmæssige eller økonomiske konsekvenser ved store udsving i produktion af el fra vindmøller belyst.
- Manglende modelberegninger.
 - Det er ingenlunde givet, at de forudsætninger, som aftalen hviler på, vil blive realiseret i virkeligheden, og de økonomiske konsekvenser er på ingen måde belyst.
- Der kan stilles spørgsmålstejn ved, om tiltagene overhovedet kan gennemføres, og man dermed vil få de beskrevne effekter og nå de opstillede mål.
 - Grundlaget for dette synspunkt er, at mange tiltag endnu ikke er analyseret, og man derfor reelt ikke ved om de er mulige og hvilke konsekvenser de vil få. Derudover er der udbredt skepsis blandt en stor gruppe eksperter der tvivler på, om man med de fremsatte løsninger kan nå de anførte mål.
- Aftalen betragter kun én af flere mulige løsninger.
 - Man har på forhånd valgt ikke at belyse konsekvenserne af de muligheder, der ligger i kernekraften, og derfor kan hverken politikere eller befolkningen træffe beslutninger på et oplyst grundlag.

Som konsekvens af det, REO har peget på ovenfor, mener REO ikke, at man på det fremlagte grundlag bør vedtage de fremsatte forslag om lovændringer.

REO stiller sig gerne til rådighed til at bidrage til de fremtidige analyser.

Med venlig hilsen

Bertel Lohmann Andersen

Bestyrelsesformand

REO

Kommentar til regeringens beregning af omkostningerne ved gennemførelse af Energifaftalen af 22.03.2012.

REO har gennemgået al tilgængelig dokumentation, se nedenstående referenceliste, for regeringens fremlæggelse af, at den samlede samfundsøkonomiske omkostning for danskerne ved gennemførelse af Energiforligets mål om omstilling i 2020 til Vedvarende Energi og energibesparelser beløber sig til i alt 3,5 mia kr/år i 2020.

Som nævnt ovenfor, er der ikke fremlagt nogen redegørelse for, hvordan tallet er beregnet og hvilke priser for vindmøllestrøm, kul, gas, biomasse og biogas mm. der er brugt i beregningen. Og heller ingen oplysninger om formodede omkostninger ved gennemførelse af "smart energinet" og andre nødvendige tiltag for kunne tilpasse den fluktuerende vindkraftproduktion til elforbruget.

Det nærmeste man kommer på en redegørelse er opgørelsen af det samlede finansieringsbehov i 2020 i tabellen i Bilag 3 til Energistyrelsens notat "Samlede effekter for perioden 2012-2020 som følge af Energifaftalen af 22. marts 2012, 2011-prisniveau " dateret 3. april 2012.

Det antages, at udtrykket "det samlede finansieringsbehov" i tabellen, dækker over den samlede (samfundsøkonomiske) merudgift (før indregning af skatter og afgifter herunder før moms og CO₂-afgift) for danskerne i 2020 ved gennemførelse af Energifaftalen, i forhold til at fortsætte med uændret andel af VE i energiforsyningen fra 2010 til 2020 (reference-scenariet). Hvis dette er tilfældet, er tallene – og dermed også den samlede samfundsøkonomiske merudgift på 3,5 mia kr – forkerte og i modstrid med de priser, man finder i Energistyrelsens rapport "Forudsætninger for samfundsøkonomiske analyser" dateret april 2011.

REO har lavet en beregning med følgende priser i 2011 og 2020 (i 2011 prisniveau) i kr/GJ for brændsler og øre/kWh for el (1 GJ = 0,278 MWh).

Brændselspriser angivet i kr/GJ an/ab kraftværk	Pris 2011	Pris 2020
Olie (bruges ikke i kraftvarme produktion)	97 (100 \$/tønde)	140 (144 \$/tønde)
Kul an kraftvarmeværk	20,2 (520 kr/ton)	23 (590 kr/ton)
Naturgas (NG) an kraftværk	50 (18 øre/kWh)	55 ¹⁾
Biomasse/træpiller an kraftværk	67	76
Biogas, rensset, ab biogasanlæg, NG pris + støtte	50+79 = 129 kr/GJ	115+55 = 170
Elpriser angivet i øre/kWh	Pris 2011	Pris 2020
El markedspris nordisk elbørs, gennemsnitligt	35	40
El fra danske kulfyrede værker	35	40
El fra nye havmølleparker	115 ²⁾	120 ²⁾
El fra kystnære møller		Ca. 75
El fra nye landmøller, markedspris + 26 øre/kWh støtte	60	66
El fra nye A-kraftværker ved Østersøen		35 ³⁾

Tabel 1

1) Naturgasprisen forventes ikke at stige som forventet af Energistyrelsen men forventes tværtimod at falde med de meget store mængder af skifergas, der kommer ud på markedet inden 2020. Naturgasprisen er allerede faldet med mere end 50 % i de senere år i USA.

2) Strømmen fra de nye havmølleparker, som bygges af Dong Energy i Nordsøen og Det Irske Hav, koster 115 øre/kWh eller mere. Iflg. Dong og IEA skal man ikke forvente, at havmøllestrøm bliver billigere fremover.

3) Der bygges pt. 2400 MW ny a-kraftkapacitet i Kaliningrad. 900 MW heraf udbydes til salg til som andele eller på langtidskontrakter til en forventet pris på 35 øre/kWh.

Ifølge energiaftalen skal en stor del af de traditionelle energikilder erstattes med vedvarende energikilder:

1. 4,5 mio ton kul svarende til 116 mio GJ til en pris på 23 kr/GJ erstattes overvejende med biomasse/brændselspiller til en pris på 76 kr/GJ og med havmøllestrøm. Denne havmøllestrøm koster 120 øre/kWh og erstatter kul-strøm til 40 øre/kWh.

Prisen for de 4,5 mio ton kul er 2,67 mia kr. Prisen for begge VE-alternativer er 3 gange højere. Det betyder at alene Energiaftalens udskiftning af kul med biomasse og havmøllestrøm vil koste danskerne en meromkostning på omkring 5,3 mia kr/år. Denne meromkostning fremgår ikke i regeringens regnestykke.

2. 1.000 MW nye havmøller (Hornsrev 3 og Kriegers Flak) leverer ifølge Energistyrelsen 4,1 mia kWh/år til en politisk fastsat pris (feed-in pris) på mindst 105 øre/kWh. Det er mindst 65 øre/kWh over markedsprisen eller prisen for kul-strøm og vil derfor koste danskerne en meromkostning på mindst 2,7 mia kr/år. Her har regeringen fremlagt en meromkostning på kun 1 mia kr/år.
3. 500 MW kystnære møller, der producerer omkring 1,65 mia kWh/år skal opstilles. Med en formodet fast pris på 70 øre/kWh, vil det koste danskerne et tilskud på 30 øre/kWh det vil sige en meromkostning på 0,5 mia kr/år.
4. 500 MW ny landmøllekapacitet producerer 1,2 mia kWh/år, der koster 26 øre/kWh i støtte eller 0,3 mia kr/år i støtte. Der er ikke noget at spare i støtte til de 1.500 MW gamle møller, der nedtages og erstattes med nye møller, som fortsat vil modtage 26 øre/kWh i støtte.
5. Ifølge energiaftalen skal produktionen af biogas øges med 15 mio GJ til en feed-in pris på 170 kr/GJ, som skal erstatte naturgas til en pris på 45 kr/GJ. Det vil koste danskerne en merudgift på $15 \text{ mio} \times (170 - 45) = 2,0 \text{ mia kr/år}$ i tilskud. I reference nr. 3 anføres, at det kun vil koste 0,1 mia kr/år. Det skal bemærkes, at i følge ugebladet Ingeniøren kommer kun 30 % af biogassen fra gylle mens de andre 70 % kommer fra brug af majs ved fermenteringen. Produktionen af biogas fra majs er desuden ifølge de fleste eksperter miljøskadelig og giver ingen CO₂-reduktion.
6. I tabellen i reference nr. 3 opregnes desuden en række poster (omkostninger ved energiselskabernes spareindsats til 1,6 mia kr/år og en række mindre poster) med et samlet finansieringsbehov på 2,2 mia kr/år.

Når disse tal lægges sammen, kommer man til et samlet finansieringsbehov på $5,3 + 2,7 + 0,5 + 0,3 + 2,0 + 2,2 = 13 \text{ mia kr/år}$ i 2020.

Nedenstående tabel sammenfatter de ovenstående beregninger:

Pris traditionel energi	Erstattes med: pris vedvarende energi	Meromkostning
Kul 23 kr/GJ	Biobrændsel 76 kr/GJ	
	Havmøllestrøm 120 øre/kWh	8,0 mia kr/år
	Kystnære møller 70 øre/kWh	0,5 mia kr/år
Kulstrøm 40 øre/kWh	Landmøller 66 øre/kWh	0,3 mia kr/år
Naturgas 45 kr/GJ	Biogas 170 kr/GJ	2,0 mia kr/år
Meromkostning ved erstatning af energikilder		10,8 mia kr/år
Yderligere finansieringsbehov		2,2 mia kr/år
Meromkostninger i alt		13 mia kr/år

Tabel 2

Det er en merudgift for danskerne på 13 mia kr i 2020 før moms i forhold til at fortsætte med uændret forbrug af kul og gas. Udgiften er ifølge ovenstående beregning i hvert fald mindst 3 gange højere end de tal, der er blevet fremlagt af regeringen.

Referencer:

1. "Samlede effekter for perioden 2012-2020 som følge af Energiaftalen af 22 marts 2012". Notat fra Energistyrelsen dateret 3. april 2012.
2. "Forudsætninger for samfundsøkonomiske analyser på energiområdet" udgivet april 2011 af Energistyrelsen.
3. "Vores Energi" udgivet af Energiministeriet (regeringen) november 2011.
4. "Aftale mellem regeringen (Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre) og Venstre, Konservative, Dansk Folkeparti og Enhedslisten" om den danske energipolitik 2012-2020", skrift dateret 22. marts 2012.
5. Notat fra Energiministeriet "Bedre rammer for bioenergien", ca. 1. april 2012.

Kristine Bak

Emne: VS: Energitilsynets hørings svar

Fra: Mette Aggerholm Munch (SET) [memu@energitilsynet.dk]

Sendt: 27. april 2012 14:39

Til: Birgit Gilland; Energistyrelsens officielle postkasse

Cc: Lisa Christensen (SET)

Emne: VS: Høring over udkast til forslag til ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk (Opfølgning på energiaftalen af 22. marts 2012)

Kære Birgit Gilland

Sekretariatet for Energitilsynet har den 18. april 2012 modtaget lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk fra Energistyrelsen. På baggrund af lovforslaget vil Sekretariatet for Energitilsynet fremkomme med nedenstående hørings svar.

Indledningsvis bemærker Sekretariatet for Energitilsynet, at der alene gives hørings svar for den del af lovforslaget, der vedrører rammebetingelser for injektion af bionaturgas (opgraderet biogas) i det samlede naturgassystem.

Sekretariatet for Energitilsynet bemærker, at der med lovforslaget ønskes etableret rammebetingelser for tilslutning af opgraderingsanlæg til naturgasnettet, hvorefter distributions- og transmissionsselskaberne efter anmodning skal tilslutte opgraderingsanlæg for biogas til naturgassystemet, med mindre biogasanlægget ligger i områder uden for det eksisterende samlede naturgasnet. Beslutning om tilslutning, tilslutningspunktet, samt fordeling af omkostninger træffes af selskabet, til hvis net opgraderingsanlægget er blevet besluttet, at opgraderingsanlægget kan tilsluttes til. Afgørelsen kan påklages til Energitilsynet. Hertil bemærker sekretariatet, at distributions-/transmissionsselskabet ved modtagelsen af klagen har 4 uger til at videresende klagen til Energitilsynet med en udtalelse og de oplysninger, der har ligget til grund for afgørelsen.

Sekretariatet for Energitilsynet bemærker videre, at omkostninger, herunder til netforstærkning og netudbygning, afholdes af distributionsselskabet, hvis omkostningerne vedrører distributionsnettet, eller af transmissionsselskabet, hvis omkostningerne vedrører transmissionsnettet. Disse omkostninger kan få betydning for distributions- og transmissionsselskabernes indtægtsrammer. Det fremgår af lovforslagets specielle bemærkninger, at "*omkostninger til eventuel netforstærkning og netudbygning af naturgasnettet som følge af nettilslutningen af et opgraderingsanlæg påhviler det tilsluttende selskab, og omkostninger dækkes gennem selskabets tariffer*" og at "*Energitilsynet vil kunne forhøje netselskabets indtægtsramme, hvis omkostningerne er væsentlige, jf. de gældende regler om indtægtsrammer for naturgasdistributionsselskaber*".

- Sekretariatet for Energitilsynet ønsker det uddybet, om citaterne skal forstås således, at omkostninger til netforstærkning og netudbygning som udgangspunkt skal afholdes inden for selskabernes indtægtsramme?

Sekretariatet for Energitilsynet bemærker endvidere, at der gives klima-, energi- og bygningsministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler for et opgraderingsanlægs tilslutning til naturgasforsyningsnettet, samt fordelingen af omkostninger. Sekretariatet forslår, at en sådan bekendtgørelse kan tage udgangspunkt i en lignende bekendtgørelse på elforsyningsområdet som vedrører tilslutning af vindmøller til det kollektive elforsyningsnet (bekendtgørelse nr. 1065 af 7. september 2010).

Med venlig hilsen

Mette Munch
 Direktionsassistent
 Tlf. +45 4171 5350
 Mail memu@energitilsynet.dk

ENERGITILSYNET

Sekretariatet for Energitilsynet
Carl Jacobsensvej 35
DK-2500 Valby
Tlf. +45 4171 5400
Mail post@energitilsynet.dk
Web www.energitilsynet.dk

Fra: Birgit Gilland [mailto:BGI@ENS.DK]

Sendt: 18. april 2012 13:12

Til: Birgit Gilland

Cc: Jens Bengtsson; Christine Federlin; Betina Gorrissen; Søren Ramsing; Henrik Lawaetz; Hanne Windemuller; Flemming G. Nielsen; Thomas Bastholm Bille

Emne: Høring over udkast til forslag til ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk (Opfølgning på energiaftalen af 22. marts 2012)

Til høringsparter

Hermed fremsendes **udkast til forslag til ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk (Opfølgning på energiaftalen af 22. marts 2012)**. Energiaftalen af 22. marts 2012, som udgør bilag 1 i lovforslaget, er vedhæftet separat. Herudover fremsendes høringsbrev samt høringsliste.

Høringsfrist er den **27. april 2012**. Hørings svar bedes venligst sendt til ens@ens.dk med kopi til bgi@ens.dk.

Ved emne-feltet i svar-mailen bedes det angivet: "Høring: opfølgning på energiaftalen af 22. marts 2012".

Med venlig hilsen

Birgit Gilland
Specialkonsulent
Undergrund og forsyning
Direkte tlf.: 3392 6716
E-post: bgi@ens.dk

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K
Tlf: 33926700, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk

Klima- og Energiministeriet
Energistyrelsen
Att. Birgit Gilland
Amaliegade 44
1256 København K

Vojens 27. april 2012

Høringssvar fra Sønderjysk Biogasproduktion I/S vedrørende *udkast til forslag til ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk (opfølgning på energiaftalen af 22. marts 2012)*

Sønderjysk Biogasproduktion takker for det tilsendte udkast til lovforslag, som udmønter dele af energiaftalen af 22. marts 2012. Efter vores vurdering vil forligsparterne være kommet et godt stykke i retning af, at få de nødvendige rammebetingelser for biogasproduktionen generelt på plads ved en hurtig implementering. For realisering af biogassens potentiale er det endvidere positivt, at rammerne for opgradering af biogas og levering til nettet præciseres direkte i forslaget. Vi har følgende umiddelbare kommentarer og synspunkter på nuværende tidspunkt, da høringsfristen er meget kort.

Kommentarer og Synspunkter

§35 a, stk. 2 & 3, opgraderingsanlæggets tilslutning til naturgas transmissions-/distributionsnettet.

- I udgangspunktet synes en sådan form for tilslutning at have karakter af en transmissionsledning og dermed, at være en opgave hhv. ejerskab for transmissions-/distributionsselskaberne og ikke en opgave for producenten.
- Endvidere er det uklart hvilken lovgivning og dermed krav en sådan rørføring vil være underlagt i forbindelse med ejerskab og drift.
- Endvidere er det uklart hvordan transmissions-/ distributionsselskabet træffer beslutning om tilslutningspunkt også med øje for skismaet mellem risikoen for større omkostninger for ejeren af opgraderingsanlægget ved pålagt tilslutning, som måske indebærer, at transmissions-/distributionsselskabet undgår at skulle netforstærke/udbygge i stedet.
- Det bemærkes endvidere, at realiseringen af tilslutningen af opgraderingsanlægget bliver meget afhængig af transmissions- / distributionsselskabets tidsplan og proces for en evt. forstærkning/udbygning og således kan forsinke biogas produktionsprojektet, da det er uklart

hvilke nærmere krav, der stilles til transmissions-/distributionsselskabet i fht. realisering af tilslutning af opgraderingsanlægget.

§35 c, stk. 3, Regulering af pristillæget på 26 kr./GJ i forhold til naturgasprisen

- Det foreslåede udgangspunkt for gaspris referencen på 53,4 kr./GJ, som udgangspunkt for regulering af den naturgaspris regulerede støttedel, er meget lav. Vi befinder os på et relativt lavt niveau for naturgasprisen pt., der gør, at tilskuddet med den lave reference, risikerer at få ringe værdi. Referenceniveauet bør være lagt lidt højere for at opnå den ønskede effekt som reelt tilskud.
- Det anføres ligeledes, at Nordpool gas som reference kan have nogle uhensigtsmæssigheder som reference, da denne handelsplads endnu ikke kan anses for, at være et likvidt marked. Vi erkender at det er vanskeligt at finde en optimal reference i forhold til det danske marked, men den begrænsede handel på Nordpol gas vil medføre at selv mindre ordrer vil kunne påvirke prissætningen på markedet.
- Her til kommer problematikken for, at støtte elementet reguleres fremadrettet baseret på historiske prisreferencer. Dette kan give uhensigtsmæssigheder ved afsætning af biogassen i et marked, hvor netop naturgas er alternativet. Afsætningen af biogassen vil typisk konkurrere i et marked baseret på aktuelle markedspriser, når den indføres og distribueres via naturgasnettet. Vi vil opfordre til at tilskuddet kobles mere direkte på den aktuelle prissætning for at skabe sammenhæng. Det kunne enten sikres ved at regulere tilskuddet i forhold til forwards på gasprisen, eller alternativt ved at udbetale tilskuddet som et a conto tilskud der efter reguleres ved årets afslutning.

Vi går ud fra at det præciseres i lovgivningen at biogas der opgraderes og indføres på naturgasnettet er omfattet af naturgasforsyningsloven og ikke varmforsyningsloven, uanset den endelige anvendelse af biogassen.

Det bemærkes slutteligt, at lovforslaget bygger på en række paragraffer, hvor det anføres, at Klima-, energi- og bygningsministeren kan fastsætte nærmere regler etc. Dette giver mulighed for øget afklaring, men kan også skabe nogen form af usikkerhed i forhold til den samlede model.

Sønderjysk Biogasproduktion I/S deltager gerne i uddybende dialog.

Med venlighilsen

Ola Hall
E.ON

Lars Kjeld Jensen
Sønderjysk Biogas A.M.B.A

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Per mail
til:ens@ens.dk
cc.:bgi@ens.dk

TEKNIQ
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup
Telefon 4343 6000
Telefax 4343 2103
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Høring: opfølgning på energiaftalen af 22. marts 2012 TEKNIQ

TEKNIQ har følgende kommentar til det per mail fremsendte materiale over udkast til forslag til ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om energinet.dk:

27. april 2012

TEKNIQ finder det tilfredsstillende, at det besluttes, at puljen for nye VE teknologier forlænges med 4 år.

Ref SRI
soren.rise@privat.dk
Dir 77411580

TEKNIQ vil gøre opmærksom på, at for at sikre de meget betydelige investeringer der skal gennemføres i forbindelse med private boligernes omstilling til forsyning over VE anlæg, er der behov for at sikre, at der udvikles en kvalitetsplatform for de små VE teknologier solvarme, solceller, varmepumpe og biovarme, så det er muligt at videreføre og udvikle Go' Energis positivlister for varmepumper til at omfatte positivlister over alle 4 små VE teknologier.

Side 1/2

TEKNIQ vil desuden benytte lejligheden til at gøre opmærksom på, at solcellemarkedet i øjeblikket vokser kraftigt. TEKNIQ ser det som sandsynligt, at store solcelleanlæg og solelparker i 2020 vil levere i størrelsesordenen 4 % af det danske elforbrug. TEKNIQ anbefaler derfor, at der i "Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi etc." i højere grad fokuseres på mulighed for at fremme solelparker.

For at solelparker kan blive en mulighed forudsættes en afregningspris på ca. 1,00 kr./kWh fra store anlæg, svarende til de tyske afregningspriser. Med forventningerne til, at prisen for solcelleanlæg falder yderligere vil den ønskelige minimums afregningspris for solel frem til 2020 falde til i størrelsesordenen 0,75 kr./kWh.

Ved således allerede nu at fokusere på solcelleanlæg øges muligheden markant for, at danske producenter af solcelleanlægsmaterialer fra solcellemoduler over invertere til aktuatorer, vil have en større mulighed for at blive væsentlige leverandører af materialer til solcelleparker.

Med venlig hilsen

Søren Rise

TEKNIQ
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup
Telefon 4343 6000
Telefax 4343 2103
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

27. april 2012

Ref SRI
soren.rise@privat.dk
Dir 77411580

Side 2/2

Kommentar fra VedvarendeEnergi til høring for udkast til forslag til ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk (opfølgning på energiaftalen af 22. marts 2012)

Energistyrelsen, att. Birgit Gilland, e-mail ens@ens.dk, bgi@ens.dk

Tak for muligheden for at kommentere på disse foreslåede lovændringer. Generelt er vi glade for at energiforligets aftaler frem mod en overgang til vedvarende energi gennemføres hurtigt, så aktørerne sikres et stabilt lovgrundlag så hurtigt som muligt. Vi mener dog, at der er behov for flere ændringer, for at forbedre forslagene og sikre en overgang til bæredygtig brug af vedvarende energi.

Vedr. forslaget om at ændre grundlaget for pristillæg for landmøller fra 22.000 fuldlasttimer til 6600 fuldlasttimer + 5,6MWh/ m² overstrøget areal, vil vi gerne gøre opmærksom på at det forringer den i forvejen alt for lave afregningspris for havmøller udenfor havmølleudbud. Det er derfor vigtigt at ændringen ikke danner præcedens for den kommende fastlæggelse af el-afregningspriser for kystnære havmøller.

Vedr. forslaget om ændring af pristillæg for biogas mener vi, at:

- det forhøjede pristillæg bør kombineres med et krav om bæredygtighed, som bør omfatte krav til, at der til forgasning anvendes restprodukter fra landbrug, industri, landskabspleje m.m. Det skal sikres, at der ikke anvendes mad eller foder direkte som en væsentlig del af materialet, der forgasses. Supplerende kan der være krav om positiv indvirkning på miljø (herunder vandmiljø) og klima efter en simplificeret livscyklusanalyse.
- biogas baseret på andre restprodukter end gylle/husdyrgødning, f.eks. fra landskabspleje af naturområder, bør sidestilles med biogas, der væsentligt baseres på gylle. Det vil give mulighed for at økologisk landbrug kan bruge materiale fra landskabspleje som gødning.
- det fremgår at forgasningsanlæg sidestilles med biogasanlæg, mens det ikke fremgår om tilsvarende småskala kraftvarmeanlæg baseret på biomasse stadig sidestilles med biogasanlæg, som det hidtil har været tilfældet for f.eks. anlæg med stirlingmotorer. Vi opfordrer til at småskala kraftvarmeanlæg baseret på fast biomasse, f.eks. anlæg under 500 kW elektrisk effekt, ligestilles med biogasanlæg i forhold til elafregning.

Vi forstår behovet for en lille støtte på 3 øre/kWh for at bevare industriel kraftvarme, men foreslår at støtten gives efter aktuel elproduktion og ikke efter elproduktion i 2011 eller evt. 2010.

Vi er glade for at puljen til VE-teknologier fortsætter på et det hidtidige niveau på 25 mio. kr pr. år; men gør samtidig opmærksom på, at det sandsynligvis er utilstrækkeligt til at udvikle bølgekraft til et kommercielt niveau indenfor en overskuelig tid. Vi opfordrer derfor til, at der laves en bølgekraftstrategi, som sikrer at forskellige støtteordninger sammen kan give mulighed for afprøvning og demonstration af lovende bølgekraftanlæg inden 2020.

Hvis der er spørgsmål eller ønske om uddybning, kontakt politisk koordinator Gunnar Boye Olesen, tlf 86227000 / 24269933.

Klosterport 4 E, 1.sal
DK - 8000 Aarhus C
Tel: +45 86 76 04 44
www.ve.dk

D .27. april 2012
R Gunnar Boye Olesen
E bolesen@ve.dk
Tek.: +45 86227000
Fax+4586227096

Høring vedr. forslag til ændring af lov om fremme af vedvarende energi mv.

Dato: 27-04-2012

Vindmølleindustrien bakker op om ændringen af beregningsmetoden til fastsættelse af antal fuldlasttimer, men ser samtidig med bekymring på at loftet er blevet fastsat til 58 øre/kWh.

Pristillæg mv. til vindmøller

Vindmølleindustrien bakker fuldt ud op om ændringen i beregningsmetoden i § 35a i forhold til fastlæggelse af antallet af fuldlasttimer til landbaserede vindkraftværker, idet den giver incitament til at vælge mere effektive vindkraftværker end den nuværende beregningsmetode.

Omvendt ser Vindmølleindustrien med bekymring på fastsættelsen af loftet på 58 øre/kWh, da dette vil medføre at en række ellers realiserbare vindkraftværker ikke vil blive opført som følge af et for lavt forrentningsniveau til sammenligning med det af regeringen tidligere foreslåede loft på 60 øre/kWh.

Vindmølleindustrien foreslår, at tillægget til vindkraft under de nye afregningsvilkår ikke bliver udbetalt ved negative elpriser på linje med retningslinjerne for udbetaling af tillæg til Anholtparken. Baggrunden for forslaget er, at vindkraft også bør bidrage til et stabilt elsystem, og derfor ikke have tilskyndelse via tillægssystemet til at producere, når spotprisen på el er negativ. Ikke udbetalt tillæg ved negative spotpriser, vil blive udbetalt på et senere tidspunkt ved positive spotpriser, således at vindmølleejeren får tillægget i det fulde antal fuldlasttimer, som ejeren er berettiget til.

Vindmølleindustrien vil fraråde, at forslaget om yderligere beskæring af pristillæg på de gode områder bliver realiseret, idet dette vil skabe

usikkerhed i forhold til investeringerne i nye landbaserede vindkraftværker. Dette vil sænke incitamenterne til at investere i nye vindkraftværker for developerne og borgerne som har mulighed for at købe andele i projekterne vil alt andet lige være mere tilbageholdne med dette, så længe der er uklarhed om projekternes samlede økonomi.

Rammerne for hvilken afregningsordning, de enkelte projekter kan anvende frem mod d. 31. dec. 2013, bør hurtigst muligt fastlægges, således at developerne har bedst mulige vilkår for at fastlægge de enkelte projekters økonomi. Vindmølleindustrien foreslår, at der bliver valgfrihed mellem den nuværende og den kommende beregning af fulldlasttimer i § 35a for de projekter, der realiseres frem til 31. december 2013.

Vindmølleindustrien vil derudover foreslå følgende rammer for overgangsordningen, som baserer sig på den godkendte lokalplan, som er en målbar dato fastlagt af kommunalbestyrelsen.

Forslag til overgangsordning:

Planforløbet for et vindmølleprojekt er almindeligvis 2-3 år. Overgang til en ny afregningsordning bør derfor varsles med en rimelig tidsmæssig frist, således at kommuner, netselskaber og projektudviklere har mulighed for at tilrettelægge deres planlægning tilsvarende.

Der etableres almindeligvis ved ændringer i afregningssystemet overgangsordninger, som skaber klarhed over vilkårene for de projekter, der allerede er under planlægning. Etablering af en overgangsordning modvirker, at der kommer en unødigt stor arbejdsbyrde på kommunerne for at opnå tilladelser eller for at få nettilsluttet projekter op til skæringsdatoen. En overgangsordning sikrer samtidig, at der for de projekter, der er startet under den eksisterende afregningsordning og er langt i planforløbet, skabes sikkerhed omkring projektøkonomien.

Der bør derfor etableres en overgangsordning til den nye afregningsordning, der som hovedregel sikrer projekter afregning under den lovgivning, de er påbegyndt.

En overgangsordning kan bindes op på den kommunale planlægning, således at godkendelse af lokalplanen i kommunalbestyrelsen fungerer som skæringsdato. Skæringsdatoen i forhold til godkendelse af lokalplaner fremgår af referatet af kommunalbestyrelsesmødet og er således klart defineret. Skæringsdatoen skal sikre, at vindmølleprojekter som indklages for Natur- og Miljøklagenævnet ikke bliver berørt af de til tider langvarige sagsbehandlingstider i nævnet. Ligeledes vil skæringsdatoen også sikre vindmølleopstillerne imod forsinket nettilslutning som følge af fx behov for

forstærkninger af det generelle distributionsnet. Begge forhold som vindmølleopstilleren ikke har mulighed for at påvirke, og som ligger uden for den almindelige planlægningsproces.

En overgangsordning bør medføre, at vindkraftværker, som senest d. 31. marts 2013 har fået godkendt lokalplanen i kommunalbestyrelsen eller er nettilsluttet inden overgangen til ny ordning, er berettiget til den nuværende afregningsordning. Opretholdelsen af den nuværende afregningsordning efter datoen for overgang til ny ordning er betinget af, at opstilleren af vindkraftværket tilslutter vindkraftværket, så snart det er muligt, det vil sige, når netselskabet er klar til nettilslutning, og/eller Naturklagenævnet har truffet afgørelse.

Dette medfører tilsvarende, at alle andre vindkraftværker som først får godkendt lokalplan i kommunalbestyrelsen efter d. 31. marts 2013 og nettilslutning efter 1. januar 2014 vil være indbefattet af den nye afregningsordning.

Pristillæg mv. til biogas

Forslaget lægger op til, at biogas og forgasningsgas får valgmulighed mellem en feed-in-tariff (§43a stk. 2) og feed-in-premium (§43a stk. 3). Forslaget er i forhold til udviklingen af et fleksibelt elmarked en direkte dårlig løsning. Der bør til biogas og forgasningsgas kun tilbydes en feed-in-premium, idet en feed-in-tariff tilsidesætter ethvert incitament til at producere elektricitet under hensyntagen til de aktuelle markedsforhold. Med en mulighed for feed-in-tariff vil det generelle elsystem gå glip af den gode fleksible elproduktionskapacitet, som biogas og forgasningsgas udgør, og som vi har brug i fremtidens energisystem. Endvidere bør der ikke udbetales noget tilskud, hvis prisen på elmarkedet er negativ på linje med retningslinjerne for Anholtparken.

Endvidere bør andre VE-gasser som eksempelvis brint kunne opnå tilskud på linje med biogas og forgasningsgas. Øvrige VE-gasser har på nuværende tidspunkt ikke stor volumen, men tilskudssystemet bør på forhånd indrettes til at håndtere en kommende produktion af VE-gasser baseret på fx elektrolyse.

Med venlig hilsen

Sune Strøm
Cheføkonom

25. april 2012

Til Energistyrelsen

Hørings svar til udkast til forslag til ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk.

Økologisk Landsforening har kommentar til § 43e stk. 1.

Paragraffen omhandler koblingen af pristillægget på 26 kr. pr. GJ biogas til el fra kraftvarme, som aftrappes, hvis naturgasprisen stiger. I de fleste tilfælde, hvor økologiske landmænd går sammen om et biogasgårdanlæg, er det ikke muligt at få en højere pris for energien, selvom naturgasprisen stiger. Varme og gasaftagerne har ikke nødvendigvis naturgas som alternativ, og derfor kan stigende naturgaspris ikke bringes i spil som en del af afsætningskontrakten, og markedet for naturgas kan dermed ikke kompensere for reduktion af pristillægget. Det er den typiske situation for økologiske gårdanlæg, som pga. den lidt mindre biogasproduktion, som udgangspunkt finder mindre og decentrale afsætningskanaler, end at levere til de større naturgasfyrede kraftvarmeverker. Blandt de fem-seks cases, der foreløbigt er på bordet blandt Økologisk Landsforenings kunder, er der eksempelvis mulighed for at fortrænge træflis på et spejdercenter, naturgasvarme på et fængsel, flis på et kraftvarmeanlæg, og naturgasvarme på et lokalt idrætscenter. Selv der hvor varmen fra biogas-kraftvarmeproduktion fortrænger naturgas brugt til opvarmning, kan man ikke lægge hele kompensationen for faldet i pristillægget til el over på varmekundens regning, da det vil være en uforholdsmæssigt kæmpe stigning i varmeprisen, i og med at varmeindtægten fra biogas-kraftvarmeproduktion kun udgør en brøkdel af indtægten fra el.

Dertil kommer, at danske øer er interessante områder mht. økologisk biogas, f.eks. Samsø, Bornholm, Lolland og Falster osv., og her er der ikke adgang til naturgas, hvorfor det ikke er et alternativ til biogas.

Økologerne vil i givet fald bare opleve, at deres el-afregning i kraftvarmeproduktionen bliver lavere uden, at markedet kompenserer herfor. Det giver naturligvis en betydelig usikkerhed om indtjeningen, og det vil deres banker og anden finansiering også hæfte sig ved. Økologisk Landsforening foreslår, at lovgivningen indrettes så denne barrierer ikke bremser udviklingen. F.eks. bør pristillægget til elprisen kun modregnes, når det i konkrete tilfælde er muligt at få en højere indtægt for biogas pga. højere naturgaspris.

Desuden har vi en kommentar til § 35 c

Økologisk Landsforening beklager, at der ikke er pristalsregulering af de nye pristillæg på 26 kr. pr. GJ (stk. 3) og på 10 kr. pr. GJ (stk. 5) på linie med basisprisen på 79 kr. pr. GJ. Vi ser gerne at økonomien i økologisk biogasproduktion holdes intakt i en længere årrække, end i forslaget, hvor pristillæggenes værdi falder fra dag ét.

Venlig hilsen

Økologisk Landsforening

Michael Tersbøl,

Faglig udviklingschef, mit@okologi.dk, mobil: 51532711

Aalborg d. 26/4 2012

Høringsvar ifm. med

Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk.

Indledning

Kommentarerne i dette høringssvar vil dreje sig om nogle nødvendige lovgivningstiltag på vedvarende energi området, som ovennævnte lovforslag ikke adresserer, og som bør inddrages i lovgivningen.

1. Der mangler en lovgivning der sikrer at den i energiaftalen omfattende udbygning med vedvarende energi, f.eks. 50% vindkraft i 2020, kan integreres i det samlede energisystem. Det drejer sig f.eks. om en lovgivning der sikrer, at det kan betale sig at etableres store varmepumper, de nødvendige vandlagre, og mange andre nødvendige tiltag til sikring af integrering af en stor andel fluktuerende vedvarende energi. Det bør i den forbindelse stå klart, at Energinet.dk, ikke er gearet til at sikre etablering af ovennævnte nødvendige integrationsinfrastruktur, men investeringsmæssigt udelukkende tager sig af investering i netudbygning.
2. Der mangler en lovgivning der sikrer en lokal accept af vindmøller. Her kan en udvidelse af den nuværende regel om, at en projektmager skal tilbyde lokale organisationer mindst 20% ejerandel udvides til en 60% ejerandel. Samtidigt bør det med uvildige revisorer sikres at disse andele udbydes til deres reelle kostpris. En sådan lovgivning kan argumenteres igennem overfor EU med begrundelse i den almene interesse i at projekterne etableres, og at projekter vanskeligt kan etableres, hvis ikke der er en stor lokal ejerandel.
3. Der mangler en lovgivning der sikrer, at kommuner bliver motiverede for at gå ind som ejere af andele af VE anlæg både on- og offshore. Det drejer sig bl.a. om en lovgivning der skaber klare regler om, hvad et overskud fra VE anlæg må bruges til. F.eks. at et overskud fra vindmøller kan bruges til tiltag på hele energiområdet, og ikke kun områder med tilknytning til el. Det kan også dreje sig om at sikre, at en del af overskuddet, f.eks. 50%, må bruges til sagsområder uden for energiområdet, uden at kommunerne skal betale en stor skat til staten af denne del.

Med venlig hilsen

Frede Hvelplund

Professor i Energiplanlægning, Institut for Planlægning, Aalborg Universitet

Vestre Havnepromenade 9 3 sal.

9000 Aalborg C

99408380